SUPPLEMENT.

TO THE

BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

WEDNESDAY, 25TH MARCH 1863.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

MARATHI TRANSLATION

OF

Report of Select Committee on Bill for the Prevention of Adulteration of Cotton and the better suppression of Frauds in the Cotton Trade in the Presidency of Bombay.

मुंबई इलाक्यामध्यें कापसाचे व्यापारांत दगे होतात ते न होण्याविषयीं अधिक चांगला बंदोबस्त करण्याबाबदचे आक्टाचे मसुद्याचा विचार करून रिपोर्ट करण्यासाठीं सिलेक्ट कमिटी नेमली होती त्या कमिटीचा रिपोर्ट येणे प्रमाणें:-

२. सदर्हू मसुद्यांत मोठे अगत्याचे फेरफार करणें योग्य वाटल्यावरून ते कमिटीनें केले आहेत. याविषयीं हल्लीं जे कायदे आहेत, व जे पुष्कळ दिवस झाले निरुपयोगी पडून राहिले आहेत त्यांत कांहीं फेरफार करून ते या आक्टांत पुनः दाखल केले आहेत. आणि या इलाक्यांतील पोटबंदरांत व गवरनर इन् कौन्सिलांस योग्य वाटतील त्या इतर जागीं कापसाची सक्त तपासणी सरकार तर्फे होण्याविषयीं ठराव करून ते कायदे अंमलांत राहात असें केलें आहे.

३. पुढचे मसुद्यांतील पुष्कळ ठराव कमिटीस पसंत आहेत परंतु त्यांपैकीं कांहीं ठराव बरोबर लागू होणार नाहींत व कांहीं ठरावावरून मोकळे रीतीनें व्यापार होण्यास सरकार तर्फे उगीच अडचणी होतील असें कमिटीस वाटतें.

४. सदर्हू प्रमाणें कोणताही आक्ट ठरविणें त्याचा हेतु केवळ गुन्हेगारांस शिक्षा करावी इतकाच न-सावा परंतु या इलाक्यांतील कापसाचे मोठे व्यापारास ज्या चालीवरून नुकसान होतें त्या चाली ची मनाई होण्याचा हेतु असावा ही गोष्ट लक्षांत ठेवून या कामासाठीं कमिटीचे मतें जसा आक्ट पाहिजे तसे आक्टाचा मसुदा कौन्सिलाचे मंजुरी साठीं तयार केला आहे.

५. कमिटीनें मुळचे मसुद्यांतील १ लें कलम कायम ठेवलें आहे आणि २ रे व ३ रे व ४ थे व ५ वे कलमांत कांहीं फेरफार करून तीं कलमें हल्लींचे मसुद्याचे २ रे व ३ रे कलमांत दाखल केलीं आहेत.

६. कापसाचें सिकंज्याविषयीं परवाने देण्याबाबद असल मसुद्याचा हेतु होता त्या प्रमाणें या हल्लींचे मसुद्याचे ४ थे व ५ वे व ६ वे व ७ वे कलमांत ठराव केला आहे आणि त्यावरून परवाने चाल्याचे शिरावर कित्येक जबाबदारी राहील.

७. कापूसांत भेळ केली असतां ती सिकंज्यांत सहज उघडकीस येते आणि कित्येक जातीचे कापसांत अलीकडे जी भेळ होते ती देशावरील सिकंज्याचे मालकानी कानडोळा केल्यावांचून होणार नाहीं असें शाबित झालें आहे, यास्तव या इलाक्यांतील कापसाची सर्व सिकंज्यांची नोंद सरकारांत असावी. आणि आब्रूदार लोकांखेरीज इतरांस परवाने देण्यास नाहीं म्हणण्याचा अधिकार आणि कापूस तपासण्यासाठीं सरकारानें नेमलेले इन्स्पेक्टरांस जीं मनुष्यें हरकत करतील त्यांचे परवाने परत घेण्याचा अधिकार सरकारास असावा असें कमिटीस वाटतें.

८. भेळलेला कापूस दाबण्यासाठीं जीं मनुष्यें देतील त्यांस शिक्षा करण्याविषयीं ८ वे कलमांत ठराव केला आहे.

९. आपण दाबलेले गासड्यांवर न पुसे अशी कांहीं ओळखू येण्याची निशाणी प्रत्येक सिकंज्याचे मालकानें केली पाहिजे. आणि सदर्हू प्रकारची निशाणी व्यापाराची निशाणी आहे आणि त्या निशाणीचा उपयोग हुकुमावांचून इतर मनुष्यानें केला असतां त्यास शिक्षा होईल असा ठराव ९ वे व १० वे कलमांत केला आहे आणि या ठरावावरून कापसाचे व्यापारास मोठा फायदा होईल असें वाटतें. असा बंदोबस्त केल्यानें कापसांत भेळ करण्याची मनाई विषयीं प्रत्येक सिकंज्याचा मालक थोडाबहुत तरी झटेल; कारण निरनिराळे सिकंज्यांत दाबलेला कापूस कसा काय साफ असतो हें व्यापारी लोक बारकाईनें पाहातील आणि कापूस जसजसा असेल त्या प्रमाणें त्या वरील निशाण्यांची साख वाढेल किंवा कमी होईल.

१०. कापसाचे इन्स्पेक्टर सरकारांतून नेमण्या विषयीं व त्यांणीं कोण कोणतीं कामें करावीं त्यां विषयीं ११ वे व १२ वे कलमांत ठराव केला आहे. दाबण्यासाठीं दिलेला किंवा विकण्यासाठीं मांडलेला कापूस तपासावा आणि ज्या कापसाबाबद या आक्टांत सांगितलेला कोणताही गुन्हा केला आहे असें नजरेस येईल तो कापूस धरून अटकवून ठेवावा हीं इन्स्पेक्टरांचीं मुख्य कामें आहेत.

११. सरकारी इन्स्पेक्टरानें जो कापूस तपासला नसेल तो कापूस अमुक पोट बंदरांतून जाऊं देऊं नये असा हुकूम वाजवी कारण दाखविल्यावरून देण्याचा अधिकार सरकारास १३ वे कलमावरून दिला आहे.

१२. हा अधिकार फारच सावधगिरीनें सरकार चालवितील यांत संशय नाहीं. मागील अनुभवावरून च अलीकडे काटन कमिशन नेमलें होतें त्या कमिशनास जें जें माहीत झालें त्यावरून पाहातां सदर्हू अधिकार सरकारास देणें अवश्य आहे. गेल्या मोसमांत भडोच येथून भेळ केलेला कापूस रवाना होत होता तसा भेळ केलेला कापूस अमुक बंदरांतून रवाना होतो असा मोठा गवगवा होईल तेव्हां मात्र

सदर्हू अधिकार चालवितां येईल, आणि या इलाक्यांतील व्यापारी लोकांचे तर्फे चेंबर आफ कामर्स या नावाची मंडळी कडून लिहून आल्या वांचून हा अधिकार चालवूं नये असें ठरविलें आहे.

१३. सरकारी इन्स्पेक्टर वगैरेंच्या खर्च भागण्यासाठीं पाठविलेले मालावर थोडकीसी फी घेण्याविषयीं १४ वे कलमांत ठराव आहे.

१४. कापूस पाठविण्याची जी मोकळीक आहे तीजवर करासारिखें कांहीं बसविणें हें कमिटीस अगदीं आवडत नाहीं. परंतु हल्लींचे मसुद्यांत थोडका कर बसविण्याचें ठरविलें आहे तें लोकांचे कल्याणासाठींच ठरविलें आहे आणि सरकार तर्फे तपासणी करण्याचा खर्च भागला पाहिजे म्हणून ठरविलें आहे. करा विषयीं हा जो ठराव केला आहे त्यास कापसाचे (इंग्रजी) व्यापाऱ्यांचें मत आहे व भडोच व कोमटा एथील एतद्देशीय व्यापाऱ्यांचेंही हेंच म्हणणें आहे आणि ज्या व्यापारासंबंधीं मुद्दाम कायदा करणें जरूर आहे त्या व्यापाराकडून सरकाराचे खर्चाची तजवीज व्हावी हेंही वाजवी आहे.

१५. मसुद्याचीं शेवटलीं तीन कलमें पद्धती प्रमाणें आहेत त्यां बाबद कांहीं लिहिणें जरूर नाहीं.

१६. ऐशीयास हल्लीं जो मसुदा गुजारला आहे त्याप्रमाणें कौन्सिलानें कायदा ठरवावा असा कमिटीचा अभिप्राय आहे.

(सही) मैकेल स्यू स्काट.

" वुईलीअम एडवर्ड फ्रियर.

" हेनरी लेकन अंडरसन.

" वुईलीयम वारींगटन ट्रिस्ट्राम.

" रुस्तमजी जेमसेटजी जीजीभाय.

मुकाम मुंबई,

तारीख १७ वी माहे मार्च सन १८६३.

MARATHI TRANSLATION

OF

Bill for the Prevention of Adulteration of Cotton and the better suppression of Frauds in the Cotton Trade in the Presidency of Bombay.

मुंबई इलाख्यामध्यें कापसांत भेळ करतात ती न होई असा बंदोबस्त करण्याबाबद आणि कापसाच्या व्यापारांत दगे होतात ते न होण्याविषयीं अधिक चांगला बंदोबस्त करण्याबाबदचें आक्टाचा मसुदा.

उद्देश.

मुंबई इलाक्याचे सरकारचे ताब्यांतील मुलकांमध्यें कापसाचे व्यापारांत दगे होतात ते न होण्याविषयींचे बंदोबस्ताबाबद कायदे आहेत ते एकत्र करून सुधारणें योग्य आहे, यास्तव खालीं लिहिल्याप्रमाणें ठरविलें आहे:—

कायदे रद्द केले ते.

१. मुंबईचे कायदे पुस्तकांतील सन १८२९ चा ३ रा कायदा व सन १८५१ चा १५ वा आक्ट रद्द केला असे.

कापूस कपटानें भेळला किंवा खराब केला असतां शिक्षा होईल ती.

२. कोणी मनुष्य कापसांत कचरा किंवा धोंडे किंवा इतर पदार्थ यांची भेळ करील किंवा भेळ करून कापूस खराब करील;—अथवा साफ केलेला व साफ न केलेला (ह्मणजे सरक्या काढलेला व सरक्या न काढलेला) किंवा चांगले व वाईट प्रतीचा, किंवा दोन निरनिराळे प्रतींचा कापूस एका गासडींत कपटानें किंवा लबाडीनें भेळील;—अथवा कपटानें किंवा लबाडीनें कापूस रात्रीं दवांत ठेवून किंवा इतर कोणत्याही उपायानें तो वजनांत दगाबाजीनें भारी करील किंवा भारी करण्याचा यत्न करील त्यावर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो पराकाष्ठा बारा महिने पर्यंत दोहों पैकीं कोणत्याही एका प्रकारचे कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल, व दंडासही पात्र होईल.

भेळ केलेला किंवा खराब केलेला कापूस कपटानें विकील किंवा विकण्यास काढील तर शिक्षा होईल ती.

३. या आक्टाचे २ रे कलमांत सांगितल्या प्रमाणें भेळ केलेला किंवा खराब केलेला कापूस किंवा वजनांत दगाबाजीनें भारी केलेला कापूस कपटानें किंवा लबाडीनें कोणी मनुष्य विकील किंवा विकण्यास काढील तर त्यास पराकाष्ठा बारा महिने पर्यंत दोहों पैकीं कोणत्याही एका प्रकारची कैदेची शिक्षा होईल किंवा दंड होईल किंवा या दोन्ही शिक्षा होतील.

परवान्यावांचून कापसाच्या सिकंज्या घालूं नये किंवा चालवूं नये.

४. कापूस दाबण्यासाठीं ज्या सिकंज्याचा उपयोग करतात किंवा जो तसा उपयोग करण्या सारखा असेल त्या सिकंज्याचा, तसा उपयोग या आक्टांत पुढें सांगितलेले रीतीनें व शर्तीप्रमाणें परवाना घेतल्यावांचून सन चे चे तारिखेपासून करूं नये,आणि कोणी मनुष्य सदहू प्रकारचे परवान्या वांचून सदहू प्रकारचे सिकंज्याचा

सदर्हू प्रमाणें उपयोग करील, किंवा उपयोग करण्याचा यत्न करील तर त्यावर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो पराकाष्ठा एक हजार रुपयांपर्यंत दंडास पात्र होईल, व तो सिकंज्या सरकारदाखल होईल.

५. कापसाचे सिकंजे चालविण्याचे परवाने, खालीं लिहिलेले प्रकारचे मनुष्यास देणें ते देण्याचा अधिकार ज्या जिल्ह्यांत ते सिकंजे चालविण्याचे असतील त्या जिल्ह्याचे कलेक्टरास आहे, किंवा परवाने देण्याचा अखत्यार गवरनर इन् कौन्सिलानें ज्या इतर अंमलदारास दिला असेल त्या अंमलदारास आहे, ह्मणजे ज्या सिकंज्याबद्दल किंवा इतर यंत्राबद्दल जो मनुष्य परवाना मागत असेल त्या मनुष्याचे कबज्यांत तो सिकंज्या किंवा यंत्र आहे अशी कलेक्टराची किंवा सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराची खात्री होईल त्या मनुष्यास परवाना देण्याचा अधिकार आहे; आणि सदर्हू प्रकारचे परवाने जान्युआरी महिन्याचे १ले तारिखेपर्यंत चालतील, व त्या तारिखेस ते नवीन करून मिळतील आणि कोणतेही सिकंज्याविषयीं परवाना देण्यास किंवा परवाना नवीन करून देण्यास गवरनर इन् कौंसिल वेळोवेळीं नियम ठरवितील त्या नियमाप्रमाणें, नाहीं ह्मणण्यास कलेक्टर किंवा सदर्हू प्रकारचा इतर अंमलदार मुखत्यार आहे. आणि सदर्हू प्रमाणें नाहीं ह्मटल्यावर कोणी मनुष्य सदर्हू प्रकारचा सिकंज्या चालवील किंवा चालवूं देईल तो सदरील शेवटले कलमांत सांगितलेले शिक्षेस पात्र होईल.

कापसाच्या सर्व सिकंज्यांविषयीं परवाने असले पाहिजेत.

६. ज्या सिकंज्या बद्दल ज्या मनुष्यानें परवाना घेतला असेल त्या सिकंज्याचा तो मनुष्य या आक्टांतील सर्व कारणासाठीं मालक आहे असें समजावें.

परवाने कोणास द्यावे ज्यास परवाना मिळाला असेल तो मालक आहे असें समजावें.

७. या आक्टा अन्वयें दिलेले प्रत्येक परवान्यांत खालीं लिहिलेला मजकूर असावा, ह्मणजे ज्या सिकंज्या बद्दल परवाना दिला असेल ते सिकंजे किती आहेत त्यांची संख्या, व ते ज्या जागीं असतील त्या जागा, व ते चालविण्यासाठीं ज्या शक्तीचा उपयोग केला असेल ती शक्ति येणेंप्रमाणें मजकूर सदर्हू प्रकारचे परवान्याबद्दल केलेले अर्जी बरोबर लेखी तपशील असला पाहिजे त्यांत असेल त्याप्रमाणें असावा. आणि सदर्हू प्रमाणें परवाना दिलेले प्रत्येक सिकंज्याबद्दल किंवा ज्या सिकंज्याचा सदर्हू प्रमाणें परवाना नवीन करून देण्यांत येईल त्या सिकंज्याबद्दल या आक्टास जोडलेले परिशिष्टांत सांगितलेले दराप्रमाणें फी घ्यावी. आणि कोणतेही परवान्यांत लिहिलेला सिकंज्या दुसरे जागीं नेला असतां किंवा ज्या शक्तीनें सिकंज्या चालवीत असतील ती शक्ति बदलली असतां परवाने वाल्यानें सदर्हू शर्तीस अनुसरून नवीन परवाना घेतला पाहिजे. असें न केल्यास ४ थे कलमांत सांगितलेले शिक्षेस तो पात्र होईल.

नवीन परवाना घेतल्यावांचून सिकंज्यांत फेरफार करूं नये, किंवा ते दुसरेजागीं नेऊं नये.

भेळलेला कापूस दावण्यास दिला तर शिक्षा होईल ती.

८. कोणी मनुष्य २रे कलमांत सांगितल्या प्रमाणें खराब केलेला किंवा भेळ केलेला कापूस दावण्यास देईल त्यावर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो एक हजार रुपयां पर्यंत दंडास पात्र होईल, आणि तो सर्व कापूस सरकार दाखल होईल.

कापसाचे सिकंज्याचे प्रत्येक परवाने वाल्यानें ओळखूं येण्यासाठीं नांव किंवा निशाणी घालावी.

९. या आक्टा अन्वयें परवाना मिळण्यासाठीं जो जो मनुष्य अर्ज करील त्याणें आपलें किंवा आपले पेढीचें किंवा कंपनीचें (मंडळीचें) नांव निदान दिड दिड इंच लांबीचे अक्षरानें छापून किंवा वठवून काढलेलें अथवा निदान एक चौरस फूट ओळखण्याची निशाणी छापून किंवा वठवून काढलेले कापड किंवा पार्च मेंट (चांबडें) किंवा कागद कलेकटरा जवळ किंवा सदहू प्रकारचा परवाना देण्याचा अधिकार असणारे इतर अंमलदारा जवळ देऊन ठेवला पाहिजे. सदहू प्रमाणें नांव असलें पाहिजे. तें मुंबई शहरांतील कोणतेही सिंकज्या बद्दल असेल तर तें इंग्रेजी भाषेंत असलें पाहिजे. आणि सदहू प्रकारचा परवाना दिल्या नंतर परवाने वाल्याचे कबज्यांतील कोणतेही सिकंज्यांत किंवा सदहू प्रकारचे परवान्यांत दिलेले कोणतेही सिकंज्यांत जी जी गांसडी दावण्यांत येईल त्या त्या गांसडीवर सदहू प्रमाणें देऊन ठेवलेले नांवा प्रमाणें किंवा निशाणी प्रमाणें नांव किंवा निशाणी घातली पाहिजे; किंवा घालविली पाहिजे. नांव किंवा निशाणी घालणें ती सदहू प्रकारचे गांसडीचे दोराचे किंवा बंदाचे खालील वेष्टणावर किंवा कापडावर घालावी. सदहू प्रमाणें दाबलेले गासडीवर नांव किंवा निशाणी घालण्यास जेव्हां जेव्हां चुकेल तेव्हां तेव्हां त्या गोष्टीची शाबिती माजिस्त्रेता समक्ष झाल्यावर सदरहू प्रकारच्या परवानेवाला शंभर रुपयां पर्यंत दंडास पात्र होईल, आणि त्याचे परवान्यांत लिहिलेले कापूस दावण्याचे सिकंजे किंवा यंत्रें याविषयीं तो परवाना मोकूप किंवा रद्द बातल असें माजिस्त्रेट ठरवील तर तो परवाना त्या प्रमाणें मोकूफ राहील किंवा रद्द बातल होईल.

सदहू प्रकारचें नांव किंवा निशाणी व्यापाराची निशाणी आहे असें समजावें नांव किंवा निशाणी नक्कल केली असतां शिक्षा होईल ती.

१०. सदरील शेवटले कलमांतील ठरावा अन्वयें कोणतेही गासडीवर नांव किंवा निशाणी घातली असेल तें नांव किंवा निशाणी व्यापाराची निशाणी आहे असें समजावें. आणि ज्या मनुष्यास जें नांव किंवा निशाणी घालण्याचा परवाना दिला असेल त्या नांवा खेरीज किंवा निशाणी खेरीज इतर नांव किंवा निशाणी घातलेले कापडानें किंवा वेष्टणानें तो मनुष्य कापसाची गांसडी बांधील तर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो पराकाष्ठा दोन वर्षें पर्यंत दोहों पैकीं कोणत्याही एका प्रकारचे कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल. किंवा दंडास किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

कापसाचे इनस्पेक्टरांची नेमणूक, त्यांची कामें, कापसाचे वखारींत व सिकंज्यांत व जिनांत जाण्याचा त्यास अधिकार आहे.

११. कापसाचे इनस्पेक्टर म्हणून जे व जितके अंमलदार योग्य वाटतील ते व तितके अंमलदार नेमण्यास व योग्य वाटतील तसे त्यांचे पगार ठरविण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत. परवाना न मिळालेले सिकंज्यांचा कापूस दावण्यासाठीं उपयोग करण्याची मनाई करणें हें आणि कापूस दावण्यां साठीं काढला असेल तो अथवा जो कापूस विकण्यासाठीं मांड-

ला असेल किंवा जो विकण्याचा इरादा असेल तो कापूस तपासणें हें सदर्हू प्रकारचे अंमलदारांचें काम आहे, आणि सदर्हू प्रकारचें काम करण्यासाठीं खालीं लिहिलेले प्रकारचे इमारतींत किंवा वाड्यांत कोणतेही वेळीं जाण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे अंमलदारांस आहे म्हणजे ज्याज्या इमारतींत किंवा वाड्यांत कापूस साफ करण्याचें जिन् अथवा कापूस दाबण्याचा सिकंजा चालत असेल किंवा चालविण्यासाठीं तयार असेल त्या इमारातींत किंवा वाड्यांत जाण्याचा अधिकार आहे. आणि कापूस दाबण्याचे कोणतेही सिकंज्याचे परवाने वाल्यानें किंवा त्याचे चाकरानें किंवा अडथ्यानें सदर्हू प्रकारचे इन्स्पेक्टरास हरकत केली असी शाबिती होईल तर अमुक मुदती पर्यंत त्याचा परवाना मौकूफ किंवा अगदीं रद्द बातल आहे असा ठराव करण्याचा अधिकार आहे.

१२. अमुक कापसा बाबद या आक्टांत सांगितलेला अमुक गुन्हा झाला आहे असें नजरेस येईल तो सर्व कापूस धरून अटकवून ठेवण्याचा अधिकार आणि सदर्हू प्रकारचा गुन्हा अमुक मनुष्यानें केला आहे असें नजरेस येईल त्या मनुष्यास पोलीस अंमलदाराचे स्वाधीन देण्याचा अधिकार कापसाचे सदर्हू प्रकारचे इन्स्पेक्टरास आहे. आणि सदरहू प्रकारचा कापूस धरून अटकवून ठेवण्यांत व गुन्हेगारास इनसाफास आणण्यांत कापसाचे सदर्हू प्रकारचे इन्स्पेक्टरास सदर्हू प्रकारचे पोलीस अंमलदारानें मदत केली पाहिजे.

खराब केलेला कापूस धरण्यास व गुन्हेगारांस पोलीसचे स्वाधीन करण्यास इन्स्पेक्टर मुखत्यार आहेत.

१३. अमुक बंदरीं किंवा जागीं कापूसांत भेळ करण्याची वहिवाट चालत आहे असें मुंबई येथील चेंबर आफ कामर्स या नावाचे मंडळीनें जाहीर केलें असतां सरकारी ग्याझेटांत जाहिरनामा प्रसिध्द करून खालीं लिहिल्या प्रमाणें ठराव करण्याचा अधिकार गवरनर इन कौन्सिलास आहे, म्हणजे या आक्टाचे १० वे कलमा. अन्वयें नेमलेले इन्स्पेक्टरानें सदर्हू प्रकारचा कापूस तपासल्यावांचून आणि कापूस तपासल्या बद्दल गवरनर इन कौन्सिल फरमावितील त्या रीतीनें प्रत्येक गासडीवर निशाणी केल्यावांचून किंवा घातल्यावांचून तो कापूस सदर्हू प्रकारचे जाहिरनाम्यांत लिहिलेलें बंदरांतून किंवा जाग्यांतून जाहिरनाम्यांत लिहिलेले तारिखे पासून पुढे बाहेर पाठवूं नये, असा ठराव करण्याचा अधिकार आहे. आणि सदर्हू प्रकारचा जाहिरनामा प्रसिध्द झाल्यानंतर कोणी मनुष्य जाहिरनाम्यांत लिहिलेले बंदरांतून किंवा जागेंतून तपासलेला नसेल तो कापूस किंवा ज्या गासडीवर सदर्हू प्रमाणें निशाणी केली नसेल किंवा घातली नसेल ती गासडी पाठवील तर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो सदर्हू प्रमाणें पाठविलेले प्रत्येक गासडी बद्दल पन्नास रुपये दंडास पात्र होईल.

जेथें भेळ करीत असतील तेथील सर्व कापूस तपासून त्यावर छाप मारला पाहिजे असा हुकूम करण्याचा अधिकार सरकारास आहे.

या बाबद हुकूम झाले असतील ते तोडले असतां शिक्षा होईल ती.

१४. मुंबई इलाख्यांतील कोणतेही बंदरांतून किंवा जागेंतून ब्रिटिश इंडियांत नसणारे कोणतेही बंदरास किंवा जागेस जी जी कापसाची गासडी जाईल त्या प्रत्येक गासडीवर ४ आणे पर्यंत फी घ्यावी, आणि सदर्हू प्रमाणें घेतले-

पाठविलेले कापसा बद्दल गासडीस ४ आणे फी घ्यावी.

ली सर्व फी, "काटन् इंप्रूव्हमेंट फंड" (म्हणजे कापूस सुधारण्याचें फंड वगैरे) यानांवाचें फंड करून त्या खातीं जमा करावी, आणि या आक्टांतील हेतु सिद्धीस नेण्याचे कामासाठींच मात्र त्या फंडाचा उपयोग मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलानें करावा.

गुन्ह्या विषयीं व माल सरकार दाखल करण्याविषयीं व दंडाविषयीं ठराव करणें.

१५. या आक्टविरुद्ध केलेले सर्व गुन्ह्यांचा इन्साफ करणें तो आणि या आक्टांतील ठरावा अन्वयें माल सरकारदाखल करण्याचा किंवा दंडाचा ठराव करणें तो मुंबई शहरांत पोलीसचे कोणतेही माजिस्त्रेटास करण्याचा अधिकार आहे, आणि इतर ठिकाणीं फौजदारी इन्साफाचें काम चालविण्याचे रीतीविषयींचे कायद्याचे १५ वे कलमांत सांगितलेले माजिस्त्रेटास करण्याचा अधिकार आहे. आणि सदर्हू प्रकारचे माजिस्त्रेटाचे सहीचे वारंटावरून गुन्हेगाराचा माल जप्त करून विकून सर्व दंड वसूल करण्याचा अधिकार आहे. दंडाबाबद, व दंडाबद्दल इतर शिक्षा करण्याबाबद, व तो वसूल करण्याबाबद अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्यांत व फौजदारी इन्साफाचें काम चालविण्याचे रीतीविषयींचे कायद्यांत ज्या कलमें सांगितल्या आहेत त्या कानू सदर्हू प्रकारचे दंडास लागू होतील. परंतु असें ठरविलें आहे कीं, या आक्टाप्रमाणें शिक्षा करतांना, आपली मामूल फौजदारी हुकुमत असेल त्या हुकुमतीबाहेर कोणतेही माजिस्त्रेटानें शिक्षा करूं नये. आणि दंड व फी वसूल होतील त्या व या आक्टा अन्वयें सरकार दाखल केलेलें सर्व कापसाचें उत्पन्न "काटन् इंप्रूव्हमेंट फंड" या खातीं जमा करावें.

दंड वगैरेची व्यवस्था.

दिवानींत फिर्याद करण्यास हरकत नाहीं.

१६. या आक्टांत सांगितलेला कोणताही गुन्हा करणारानें कोणा मनुष्यांची नुकसानी केली असेल त्यांचे, दिवानींत फिर्याद करण्याचे हक्कास या आक्टांतील कोणतेही ठरावावरून व्यत्यय येतो असें समजूं नये. आणि हा आक्ट ठरला नसता तर त्यास ज्याप्रमाणें फिर्याद करतां येती त्याप्रमाणें फिर्याद करण्याचा त्यास अधिकार आहे.

अर्थ.

१७. या आक्टांत "गांसडी" या शब्दाचा जेथें जेथें उपयोग केला आहे तेथें तेथें त्या शब्दांत दोकडे व कापसाचे इतर सर्व प्रकारचे गठ्ठे यांचा समावेश होतो असें समजावें. "जिन्" या शब्दांत चरक व कापूस साफ करण्याविषयींचीं इतर सर्व यंत्रें यांचा समावेश होतो असें समजावें. "सिकंजा" या शब्दांत कापूस दाबण्याचे सर्व प्रकारचे संचांचा समावेश होतो असें समजावें.

परिशिष्ट.

जो सिकंजा वाफेनें किंवा इतर शक्तीनें चालत असेल तसे प्रत्येक सिकंज्या बद्दल	रुपये ५-०-० फी घ्यावी.
जो सिकंज्या जनावराचे किंवा मनुष्याचे जोरानें चालत असेल व वाफेनें चालत नसेल तसे प्रत्येक सिकंज्या बद्दल	रुपये २-०-० फी घ्यावी.
जो सिकंजा नुसत्ते मनुष्याचे जोरानें चालत असेल तसे प्रत्येक सिकंज्या बद्दल	रुपया १-०-० फी घ्यावी.

बमुजिबे हुकूम बंदेगान आली नवाब मुस्तताब हजरत आनरबल् गवरनर साहेब बाहादुर दर इजलास कौन्सिल.

रेमंड वेस्ट साहेब बाहादुर, आफीशिएटिंग अंडर सेक्रेटरी निसबत सरकार यांची सही.

(True Translation)
VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

GUJARATI TRANSLATION.

Report of Select Committee on Bill for the Prevention of Adulteration of Cotton and the better suppression of Frauds in the Cotton Trade in the Presidency of Bombay.

મુંબઈ ઈલાકામાં રૂના વેપારમાં દગા થાય છે તે નહીં થવા વિશે વધારે સારો બંદોબસ્ત કરવા બાબતના આકટના મસુદાનો વિચાર કરીને રિપોર્ટ કરવા સારૂ સિલેક્ટ કમિટી નેમી હતી તે કમિટીનો રિપોર્ટ નીચે મુજબ:—

૨. સદહૂ મસુદામાં મોટા જગતના ફેરફાર કરવાનું યોગ્ય નહીં જણાયા ઉપરથી કમિટીએ ફેરફાર કર્યા છે. જે બાબત હાલમાં જે કાયદા છે અને જે ઘણા દાહાડા થયાં નકામા પડી રહ્યા છે તેમાં કંઈ ફેરફાર કરીને તે આ આકટમાં પાછા દાખલ કીધા છે. અને આ ઈલાકામાંનાં પેટાનાં બંદરમાં તથા ગવરનર ઈન કૌન્સિલને યોગ્ય દેખાય તે બીજી જગાએ રૂની ભેળસેળ તપાસ સરકારની તરફથી કરવાનો ઠરાવ કરીને તે કાયદા અમલમાં રહે તેવું કર્યું છે.

૩. અસલ મસુદાના ઘણા ઠરાવ કમિટીને પસંદ છે પણ તેમાંનાં કેટલાએક ઠરાવ બરાબર લાગુ થશે નહીં અને કેટલાએક ઠરાવ ઉપરથી છૂટથી વેપાર થવાને સરકારની તરફથી અમથી હરકત થશે એવું કમિટીની નજરમાં આવે છે.

૪. સદહૂ પ્રમાણે હર કોઈ આક્ટ ઠરાવવાની મતલબ ફકત ગુન્હેગારોને સજા કરવાની જ નહીં જોઈએ. પણ આ ઈલાકામાં રૂનો મોટો વેપાર ચાલે છે તેને જે ચાલથી નુકસાન પોહોંચે છે તે ચાલ બંધ પાડવાની મતલબ જોઈએ. એ વાત ધ્યાનમાં રાખીને એ કામ સારૂ કમિટીની નજરમાં આવ્યા પ્રમાણે જેવો આક્ટ જોઈએ તેવો મસુદો કૌન્સિલને મંજૂરી સારૂ તૈયાર કર્યો છે.

૫. કમિટીએ અસલ મસુદાની ૧ લી કલમ કાયમ રાખી છે. અને બીજી, ૩ જી, ૪ થી, અને ૫ મી કલમમાં કેટલાએક ફેરફાર કરીને તે કલમો આ મસુદાની ૨ જી અને ૩ જી કલમમાં દાખલ કરી છે.

૬. રૂના સિકંજ બાબત પરવાના આપવા વિશે અસલ મસુદામાં હતું તે પ્રમાણે આ મસુદાની ૪ થી, ૫ મી, ૬ ઠી, અને ૭ મી કલમમાં ઠરાવ કર્યો છે તેથી પરવાનાવાળાને માથે કેટલોએક જોખમ રેહેશે.

૭. રૂમાં ભેળ કરે તો તે વાત સિકંજમાં સેહેજ માલમ પડે અને કેટલીએક બાબતના રૂના હમણાં ઘણો ભેળ થાય છે તે દેશાવરના સિકંજના ધણીએ બગાડ કર્યા વગર થાય નહીં એવું સાબિત થયું છે, વાસ્તે આ ઈલાકામાં રૂના જેટલાં સિકંજ હોય તે સર્વની નોંધ સરકારમાં જોઈએ. અને આબરૂદાર લોક સિવાય બિજા લોકોને પરવાના આપવાની ના કેહેવાનો અધિકાર અને રૂ તપાસવા સારૂ સરકારે ઈન્સ્પેક્ટરો નેમ્યા હોય તેઓને જે માણસો હરકત કરે તેઓના પરવાના પાછા લેવાનો અધિકાર સરકારને જોઈએ એવું કમિટીની નજરમાં આવે છે.

૮. જે માણસો ભેળવાળો રૂ ચાંપવા સારૂ લાવશે તેઓને સજા કરવા બાબત ૮ મી કલમમાં ઠરાવ કીધો છે.

૯. પોતાની ચાંપેલી ગાંસડી ઉપર છુપાઈ નહીં તેય તેવી કંઈ ઓળખવાની નિશાણી દરએક સિકંજના ધણીએ કરવી જોઈએ. અને તે નિશાણી વેપારની નિશાણી છે. અને બીજું કોઈ માણસ હુકમ વગર તે નિશાણી કરશે તો તેને સજા થશે એવો ઠરાવ ૯ મી અને ૧૦ મી કલમમાં

कर्यो छे. अने आ ठराव उपरथी रेना वेपारने घणो फायदो थशे एवुं नजरमां आवे छे. एवो जो अमल कर्याथी रेमां भेळ करवानी मनाई करवा बाबत दरेक सिकंजो घणी थोडी घणी पण मेहनत लेशे केमके भूकाभूक सिकंजमां बांधेलो रे केवो छे ते वेपारीओ आवीक नजरथी जोशे अने तेवो रे हशे ते प्रमाणे तेमनी निशाणीनी साथे बंधाशे अथवा घडशे.

१०. रेना इन्स्पेक्टर सरकारमांथी नेमवा बाबत तथा ते लोकोए शुं शुं काम करवुं ते बाबत कमीटीए विगतवार कलममां ठराव कर्यो छे. बांधवासारु आणेलो अथवा वेचवासारु मांडी मुकेलो रे तपासवो अने जे रे बाबत आ आक्टमां कहेलो हरकोई गुन्हो कर्यो छे एवुं नजरमां आवे ते रे पकडीने जप्त करावी राखवो ए इन्स्पेक्टरोनुं मुख्य काम छे.

११. सरकारी इन्स्पेक्टरे जे रे तपास्यो नहीं होय ते रे फलाणा पेटीमां अंदरथी नवा देवो नहीं एवो हुकम वाजबी कारण बताव्या पछी आपवानो अधिकार सरकारने कमीटीए कलम उपरथी आप्यो छे.

१२. आ अधिकार घणीज सावधानीथी सरकार चलावशे एमां कंई शक नथी. पाछला अनुभव उपरथी तथा हालमां थोडा दहाडानी वात उपर "कटन कमिशन" ने सुं हतुं ते "कमिशनने" जे जे वात मालम पडी ते उपरथी सदर्हू अधिकार सरकारने आपवानी जरुर छे एवुं लागे छे. गई मोसममां लडीयथी लेवावाणो रे आवतो हतो तेवो लेवावाणो रे फलाणे अंदरथी आवे छे एवो घणो पोकारो थशे त्यारे सदर्हू अधिकार चलवाशे. अने आईलाकना वेपारी लोकोनी तरफथी "चेम्बर ओफ कामर्स" आ नामनी मंडळीनी भी मोकले नहीं त्यां सुधी आ अधिकार चलाववो नहीं एवुं ठराव्युं छे.

१३. सरकारी इन्स्पेक्टर वगेरेना खर्चसारु मोकलेला माल उपर थोडी एक फी लेवानो कमी कलममां ठराव कीधो छे.

१४. रे मोकलवानी जे छूट छे ते उपर हरप्रमाणे कंई एक सारुं ते कमिटीए जोईने गमतुं नथी. पण हालना मसुदामां थोडो एक फेर जे सारुवानुं ठराव्युं छे ते लोकोनां साराःसारुं ठराव्युं छे. अने सरकारनी तरफथी तपास करवानो खर्च चालवो जोईए वास्ते ठराव्युं छे. ए बाबत आ ठराव कर्यो छे तेमां रेना (अंगरेज) वेपारीओनुं मत छे, अने लिवरपुलना तथा कोमरालनाशी वेपारीओ पण एमज कहे छे. अने जे वेपार बाबत कायदो ठराववानी जरुर छे ते वेपारमांथीज सरकारना खर्चनो बंदोबस्त थवो जोईए ते पण वाजबी छे.

१५. मसुदानी छेल्ली त्रण कलमो पहेलीप्रमाणे छे ते बाबत कंई लखवानी जरुर नथी.

१७. वास्ते हालमां जे मसुदो रजू कर्यो छे ते प्रमाणे कौन्सिले कायदो ठराववो एवो कमिटीनो अभिप्राय छे.

(सही) मैकलड ह्यु स्काट.
" विलियम येडवर्ड फ्रियर.
मुकाम बंदरे मुंबई. " हेनरी लेकन आंडरसन.
तारीख ७ मी माहे मार्च सन १८६३ इसवी. " विलियम आर्डिंगटन फ्रिस्टाम.
" रुस्तमजी जमशेदजी जीजीभाई.

GUJARATI TRANSLATION

OF

Bill for the Prevention of Adulteration of Cotton and the better suppression of Frauds in the Cotton Trade in the Presidency of Bombay.

मुंबई इलाकामां रूमां भेळ करे छे ते नहीं थाय तेवो बंदोबस्त करवा बाबत अने रूना वेपारमां दगा थाय छे ते नहीं थाय एवो वधारे सारो बंदोबस्त करवा बाबतना आक्टनो मसुदो.

उद्देश. मुंबई इलाकानी सरकारना ताबामांना मुलकमां रूना वेपारमां दगा थाय छे ते नहीं थवा बाबतना बंदोबस्त बाबत कायदो छे ते एकठा करीने सुधारवा योग्य छे वास्ते हेठळ लख्या प्रमाणे ठराव्युं छे:—

कायदा रद कर्या ते.

१. मुंबईनां कायदापुस्तकमां जे सन १८२९ नो ३ जो कायदो अने सन १८५१ नो १५ मो आक्ट रद कर्यो छे.

कपटथी रूमां भेळ करशे अथवा रू जराज करशे तो शिक्षा थशे.

२. कोई माणस रूमां कपटे अथवा पथरा अथवा बीजा जिनस भेळशे अथवा भेळ करीने रू जराज करशे;—अथवा साफ करेलो अने साफ कर्या वगरनो (एटले रू अने कपास) अथवा सारी अने माठी जातनो अथवा जे जूदी जूदी जातनो रू एकठो कपासमां कपटथी अथवा जह स्थानथी भेळशे;—अथवा कपटथी अथवा जह स्थानथी रातरे आंकणमां रूनाजीने अथवा बीजा कंई उपाय करीने दगाबाजीथी लाभे करशे अथवा लाभे करवानो यत्न करशे तेनी उपर ते वात साबित थशे एटले ते घणामां घणा चार महीना सुधी जेमांथी हर कोई प्रकारनी केदनी शिक्षाने लायक थशे, अने दंडने पण लायक थशे.

भेळवाळो अथवा जराज करेलो रू कपटथी वेचशे अथवा वेचवा काढशे तो शिक्षा थशे.

३. आगळ करेली २ जी कलममां कह्या प्रमाणे भेळवाळो अथवा जराज करेलो रू अथवा दगाबाजीथी लाभे करेलो रू कपटथी अथवा जह स्थानथी कोई माणस वेचशे अथवा वेचवा काढशे तो तेने घणामां घणा चार महिना सुधी जेमांथी हर कोई प्रकारनी केदनी शिक्षा थशे अथवा दंड थशे अथवा ए बेउ शिक्षा थशे.

परवाना वगर रूनो सिक्को कहाडवो नहीं अथवा वपराववो नहीं.

४. रूने पाववा सारु जे सिक्को वपरातो होय अथवा वपराय तेवो होय ते सिक्को आ आक्टमां आगळ कहेली रीते तथा शरत प्रमाणे परवानो लीधा वगर सन ____ ना ____ महिनानी ____ तारिखथी वापरवो नहीं; अने कोई माणस सदरहू प्रकारना परवाना वगर सदरहू सिक्को सदरहू प्रमाणे वापरशे, अथवा वापरवानो यत्न करशे तो ते वात तेनी उपर साबित थशे एटले ते घणामां घणा एक हजार रूपिया सुधी दंडने लायक थशे, अने ते सिक्को सरकार दाखल थशे.

५. जे जिल्हामां रैना सिंदुन्न लावबाना होय ते जिल्हानो कलेक्टर, अथवा परवाना आपवानो अखत्यार गवरनर इन् कौंसिले जे बीजा अंमलदारने आप्यो होय ते अंमलदार हेठण लखेलां मांणसोने रैना सिंदुन्न चलावबाना परवाना आपवाने मुखत्यार छे, जेटले जे सिंदुन्न बाबत अथवा बीजा संचा बाबत जे मांणस परवानो मागतो होय ते मांणसना कबजामां ते सिंदुन्न अथवा संचो छे एवी कलेक्टरनी अथवा सदरहू अंमलदारनी खात्री थशे तो ते मांणसने परवानो आपवाने ते मुखत्यार छे, अने ते परवानो जानूआरी महिनानी ३१मी तारीख सुधी चालशे, अने ते तारीखे नवो करी लेवाशे, अने हरकोई सिंदुन्न बाबत परवानो आपवानी अथवा परवानो नवो करी आपवानी गवरनर इन् कौंसिल वखतो वखत नियमो ठरावशे ते नियमो प्रमाणे ना कहेवाने कलेक्टर अथवा सदरहू बीजो अंमलदार मुखत्यार छे. अने ऊपर कह्या प्रमाणे ना कह्या पछी कोई मांणस सदरहू सिंदुन्न चलावशे अथवा [illegible] ते छेल्ली कलममां कहेली शिक्षाने लायक थशे.

रैनाजेवा सिंदुन्न बाबत परवाना लेवा.

६. जे सिंदुन्न बाबत जे मांणसे परवानो लीधो होय ते मांणस ते सिंदुन्ननो आ आक्टमां कहेला सघणां काम सारू धणी छे एवुं समजवुं.

परवानाथी होने आपवाने परवानो मळ्यो होय ते धणी छे एवुं समजवुं.

७. आ आक्ट प्रमाणे आपेला दरेक परवानामां हेठण लखेली मजकूर लखवी जोईए, जेटले जे टला सिंदुन्न बाबत परवानो आप्यो होय ते सिंदुन्ननी संख्या, अने तेओनु ठेकांणुं, अने ते चलावबा सारू जे शक्तिनो उपयोग कर्यो होय ते शक्ती एणी विगते मजकूर परवाना बाबतनी अरजनी साथे विगतवार आपवी जोईए अने ते मांगज्यो होय ते प्रमाणे लखवो जोईए अने सदरहू प्रमाणे जे सिंदुन्न बाबत परवानो आप्यो होय ते दरेक सिंदुन्न बाबत अथवा सिंदुन्नो सदरहू प्रमाणे नवो परवानो करी आपवामां आवे ते सिंदुन्न बाबत आ आक्टने अंडळी परी शिषमां कहेला दर प्रमाणे फी लेवी. अने परवानामां लखेला सिंदुन्ने जो ठेकांणे लईजाय अथवा ते चलावबा सारू जे शक्तिनो उपयोग कर्यो होय तेमां फेरफार थाय तो परवानावाळाए सदरहू सरतो प्रमाणे नवो परवानो लेवो जोईये. ए प्रमाणे नहीं करे तो ते ४थी कलममां कहेली शिक्षाने लायक थशे.

नवो परवानो लीधा वगर सिंदुन्नमां फेरफार करवो नहीं, अथवा जीके ठेकाणे लई जवो नहीं.

८. कोई मांणस २जी कलममां कह्या प्रमाणे जराज करेलो अथवा लेणावाळो दीवांपावबाने लावशे तो तेनी ऊपर ते वात साबित थशे जेटले ते एक हजार रूपिया सुधी दंडने लायक थशे, अने ते अधोदी सरकार दाखल थशे.

तेणा बाजे दीवांपावबाने लावशे तो शिक्षा थशे.

कोतां सिक्कल नाहर अेक परवानावाळाअे पोतानुं नाम अथवा निशाणी करवी.

९. आ आकट प्रमाणे परवानो मळवा सारू जे जे मांणस अरज करे तेणे पोतानुं अथवा पोतानी पेहेडीनुं अथवा कंपनीनुं नाम ने धातु डोहेलुं डोहेलुं ईंग्लीश जंजाईने अक्षरे छापेलुं अथवा पोकुं अथवा ने धान अेक मोरस इंच ओळखवानी निशाणी छापेलुं अथवा पोकेलुं कुपडुं अथवा पार्ची मेंर (खोमडुं) अथवा कागळ कस्टरने त्यांहां अथवा सदरहू प्रकारनो परवानो आपवाना अखत्यार वाळा जील्लाना अंमलदारने त्यांहां आपी मुकवो जोईअे अने सदरहू नामनुं अथवा शेहेरमांना कोई सिक्कल आजल होय तो ते अंगरेजीमां जोईअे. अने सदरहू परवानो आप्या पछी परवानावाळाना कबजामां हेला कोई सिक्कलमां अथवा ते परवानामां लखेला हरकोई सिक्कलमां जे जे गांसडीअे पारीते ते गांसडी उपर, उपर कह्या प्रमाणे आपी मुकेला नाम प्रमाणे अथवा निशाणी प्रमाणे नाम अथवा निशाणी करवी अथवा करावी जोईअे. नाम अथवा निशाणी करवी ते सदरहू प्रकारनी गांसडीनां छेडां अथवा जंद केहणनां बारदान उपर करवी. सदरहू प्रमाणे बांधेली गासडी उपर नाम अथवा निशाणी करवाने ज्यारे ज्यारे चुकशे त्यारे त्यारे ते वात माजिस्ट्रेटनी आगळ साबित थया पछी सदरहू प्रकारनो परवानावाळो सो रुपिया सुधी दंडने लायक थशे, अने तेना परवानामां लखेला रुई बांधवाना सिक्कल आजल अथवा संघा आजल ते परवानो मोकुफ अथवा रद्द जालस छे अेवुं माजिस्ट्रेट ठरावशे तो ते परवानो ते प्रमाणे मोकुफ रेहेशे अथवा रद्द जालस थशे.

सदरहू प्रकारनुं नाम अथवा निशाणी ते पारकी निशाणी छे अेवुं समजवुं. नाम अथवा निशाणी जो कोई करशे तो शिक्षा थशे.

१०. उपरनी छेल्ली कलमना ठराव प्रमाणे हरकोई गांसडी उपर नाम अथवा निशाणी करी होय ते नाम अथवा निशाणी ते पारकी निशाणी छे अेवुं समजवुं. अने जे मांणसने ते नाम अथवा निशाणी करवानो परवानो आप्यो होय ते सिवाय बीजानुं नाम अथवा निशाणी करेलां कपडां अे करीने अथवा बांधणी करीने ते मांणस कोईनी गांसडी बांधशे तो ते वात साबित थया पछी ते घणांमां घणां बे वरस सुधी जेमांथी गमे ते प्रकारनी केदनी शिक्षाने अथवा दंडने अथवा बंने शिक्षाने लायक थशे.

रुनां ईन्सपेक्टरोनी नेमणुक, तेओनुं कांम, रुनी बजारमां तथा सिक्कलामां तथा जिनमां जवानो तेओने अधिकार छे.

११. जे जे अंमलदारो अने जेटला अंमलदारो गवरनर ईन कौंसिलने योग्य जणाय ते ते अंमलदारोने अने तेटला अंमलदारोने रुना ईन्सपेक्टर नेमवाने अने योग्य जणाय तेटलो तेओनो पगार ठरावावाने गवरनर ईन कौंसिल मुखत्यार छे. परवाना वगरना सिक्कलमां रु बांधवानी मना करवी, अने बांधवा सारू जे रु आव्युं होय ते अथवा जे रु वेचवा सारू मांडी मुक्युं होय अथवा वेचवानो ईरादो होय ते रु तपासवुं अे सदरहू अंमलदारनुं काम छे. अने जे जे ईमारतमां अथवा वाडामां रु साफ करवानुं जिन अथवा रु बांधवानो सिक्कल चालतो होय अथवा चलाववा सारू तैयार होय ते ईमारतमां अथवा वाडामां सदरहू काम करवा सारू गमे त्यारे जवानो अधिकार सदरहू अं-

मलहारोने छे. अने के, पांच वांना हरकोई सिकंजनो परवानावाळो अथवा तेनो चाकर अथवा आडती जो सदर्हू ईन्सपेक्टरने हरकत करशे तो ते वात साबित थशे एटले कलाणी मुद्दत सुधी तेनो परवानो मोकुफ अथवा बीलकुल रद बातल छे एवो ठराव करवानो अधिकार छे.

१२. कलांणु के बाबत आ आक्टमां कहेलो कलांणो गुन्हो थयो छे एवुं नजरमां आवे तो ते अथवा ते के पकडीने अटकावी राखवानो अने सदर्हू प्रकारनो गुन्हो कलांणा मांणसे कर्यो छे एवुं नजरमां आवे तो ते मांणसने पोलीस अंमलदारने स्वाधीन करवानो अधिकार केना सदर्हू ईन्सपेक्टरने छे. अने ते के पकडीने अटकावी राखवामां तथा गुन्हेगारनो ईनसाफ थवा सारु तेने लाववामां केना सदर्हू ईन्सपेक्टरने सदरहू पोलीस अंमलदारे मदत करवी जोईये.

अटकाव करेलो के रकुडाने तथा गुन्हेगारोने पोलीसने स्वाधीन करवाने ईन्सपेक्टर मुखत्यार छे.

१३. कलाणे बंदर अथवा ठेकांणे कमांनी लेपकुंचीनो वहिवट चाले छे एवुं मुंबईनी थे मुजब आक्ट करमर्स आ नामनी मंडळीनी जाहेर करेलो सरकारी ग्याजेटमां जाहेरनामुं छपावीने हेठळ लख्या प्रमाणे ठराव करवानो गवरनर ईन कौंसिलने अधिकार छे, एटले आ आक्टनी १०मी कलम प्रमाणे नेमेला ईन्सपेक्टरे सदर्हू के तपास्या वगर अने के तपासवा बाबत गवरनर ईन कौंसिल ठेरावे ते रीते हरएक गांसडी उपर निशाणी कर्या वगर ते के सदर्हू जाहेरनामांमां लखेला बंदरथी अथवा ठेकांणेथी जाहेरनामांमां मांलखेली तारिख तथा त्यारपछी बाहार मोकलवो नहीं, एवो ठराव करवानो अधिकार छे. अने सदर्हू जाहेरनामुं छपाया पछी कोई मांणस जाहेरनामांमां लखेले बंदरथी अथवा ठेकांणेथी तपास्या वगरनो के अथवा के गांसडी उपर सदर्हू प्रमाणे निशाणी करी नहीं होय ते गांसडी मोकलशे तो ते वात साबित थशे एटले ते उपर कह्या प्रमाणे मोकलेली हरएक गांसडी बाबत पचास रुपिया हडने लायक थशे.

जे ठेकांणे लेप करता होय त्यांहांनो बधो कपास लीने ते उपर छाप मारवानो हुकम करवाने सरकार मुखत्यार छे.

एम बाबत हुकम थया होय ते तोडनारने शिक्षा थशे.

१४. मुंबई ईलाका मांहेनां हरकोई बंदरथी अथवा ठेकांणेथी ब्रिटिश ईंडिया बाहार कोई बंदरे अथवा जगाए कंई गांसडी जाय ते हरएक गांसडी एक आनां सुधी फी लेवी, अने जे प्रमाणे लीधेली सघळी फी, "काटन ईम्प्रूवमेंट फंड" (एटले के सुधारवानो तंडोल) एनामनुं फंड करीने ते खाते जमे करवी; अने आ आक्टनी मतलब पारपाडवानां काममांखरच ते खंगेरन मुंबईना गवरनर ईन कौंसिले वापरवो.

मोकलेलां दरेक उपर दर गांसडीए एक आनानी फी लेवी.

१५. आ आक्टविरुद्ध करेला बधा गुन्हानो ईनसाफ, तथा आ आक्टना ठराव प्रमाणे माल सरकार दाखल करवानो अथवा दंडनो ठराव मुंबई शेहेरमां पोलीसना हरकोई माजिस्ट्रेटने करवानो अधिकार छे, अने बीजे ठेकांणे फोजदारी ईनसाफनुं काम चलाववानी रीत बाबतना कायदानी ५मी कलममां कहेला माजिस्ट्रेटने करवानो अधिकार छे.

गुन्हा बाबत तथा माल सरकार दाखल करवा बाबत तथा दंड बाबत ठराव करवो.

दंड वगेरेनी व्यवस्था.

अने सदहू मानिस्त्रेटनी सहीनां वारंट उपरथी गुन्हेगारनो माल जपती करीने वेचीने सर्व दंड वसूल करवानो अधिकार छे. दंड बाबत, तथा दंड न भरे ते बाबत कीन्ड सख्त करवा बाबत, तथा दंड वसूल करवा बाबत हिंदुस्थानना फोजदारी कायदामां तथा फोजदारी ईनसाफनुं काम चलाववानी रीत बाबतना कायदामां जे कलमो कही छे ते कलमो सदहू दंडने लागू थशे. पण हुकम ठराव्युं छे के आ कायदा प्रमाणे शिक्षा करती वखते पोताने मामुल फोजदारी अखत्यार होय ते करतां वधती शिक्षा कोई मानिस्त्रेटे करवी नहीं. अने दंड तथा फी वसूल थाय तथा आ कायदा प्रमाणे सरकार दाखल करेला के तुम्मे उपजे ते "कारन ईमूभूवमेंट फंड" खाते जमे करवुं.

दिवानीमां फरियाद करवाने हरकत नथी.

१६. आ कायदामां कहेलो हरकोई गुन्हो करनारे कोई माणसनुं नुकसान कर्युं होय ते बाबत दिवानीमां फरियाद करवाने ते माणसना हक्कने आ कायदाना कोई ठरावथी हरकत थाय छे, एवुं समजवुं नहीं. अने आ कायदो कर्यो नहीं होत तो ते जे प्रमाणे फरियाद करी शकत ते प्रमाणे फरियाद करवानो तेने अधिकार छे.

अर्थ.

१७. आ कायदामां "गांसडी" आ शब्द ज्यांहां ज्यांहां लख्यो छे त्यांहां त्यांहां ते शब्दमां थोकडांनो तथा बीजा जीन्स ते कुवाहगीनानो समास थाय छे एवुं समजवुं. "जिन" आ शब्दमां परकानो तथा रू साफ करवाना बीजा सर्व संचानो समास थाय छे एवुं समजवुं. "सिंकले" आ शब्दमां रू बांधवाना सर्व प्रकारना संचानो समास थाय छे एवुं समजवुं.

परिशिष्ट.

जे सिंकलो वाफनां जोरथी अथवा बीजी शक्तिथी चालतो होय ते हरएक सिंकला बाबत. . . . . . . — रु०५—०—० फीलेखे.

जे सिंकलो जानवरना अथवा माणसनां जोरथी चालतो होय अने वाफनां जोरथी चालतो नहीं होय ते हरएक सिंकला बाबत. . — रु०२—०—० फीलेखे.

जे सिंकलो फक्त माणसनां जोरथी चालतो होय ते हरएक सिंकला बाबत. — रु०१—०—० फीलेखे.

बमुजब हुकम अंगेनाज आली जनाब मुस्तताब हजरत आनरेबल गवरनर साहेब बहादुर इन कौंसिल.

रेमंड वेस्ट साहेब बहादुर, आक्टिंग अंडर सेक्रेटरी निसबत सरकार एओनी सही.

(True Translation)
VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.